PROIEKT

PORZĄDEK SEYMIKOWANIA.

Twierdzę Rzeczypospolitey wolność Stanu Rycerskiego chcąc iako naysilniey umocnić y każdego Obywatela z niepodległym zdaniem swoim od przemocy dostatecznie uchronić; mocą teraźnieyszego Seymu stanowiemy.

1mo. Aby w każdym Grodzie naybliższym mieyscu Seymikom zwykłego, Księga popisu Obywatelow Woiewodztwa lub Ziemi sporządzona była, w ktorą każdy Szlachcic, chcąc mieć Vocem Activam pisać się ma, pod Nrem, i dniem iak do podpisu przychodzić będzie, wyrażaiąc Imie Chrztu, Familii y Herbu.

2do. W tę Książkę każdemu Szlachcicowi wpisać się wolno, y Susceptant bronić żadną miarą niema, a ieżeliby ktoremu odmowił, iako uciskaiący wolność Publiczną rokiem wieży ukaranym bydź ma & pro incapaci & in activo in perpetuum uznany bydź powinien.

3tio. Jeżeliby nie Szlachcic w tę Książkę zwaną Popisową wpisać się ważył, każdy takiego, ubi de jure, pozwać może, zadaiąc imparitatem, a ta sprawa podług dawnych Praw sądzona bydź ma.

4to. Kazdemu Szlachcicowi zapisanemu ma wydać Suscypuiący extrakt iego zapisu z numerem y dniem.

5to. Na Seymiki Ci tylko Szlachta zgromadzać się, Vocem activam używać, y Eligibiles bydź mogą, ktorzy w Księgę Popisową tego Woiewodztwa lub Ziemi wpisani będą.

6to. Mieysce Seymikow w Miastach, w ktorych się zwykle Seymikuie przez Laudum pierwszego Seymiku przepisane bydź ma, a to mieysce wiecznie trwałe, y nieodmieniane, Seymikom poświęcone będzie, chybaby iaka nieprzełamana trudność przymusiła Obywatelow do opuszczenia mieysca Laudo przepisanego, w ten czas, za powszechną zgodą w tymże Mieście wygodne mieysce obrane bydź może, a in Laudo przyczyna wyrażona bydź ma, y że taż przyczyna z zgodą powszechną, przyięta została.

7mo. Sessye Seymikow o osmey z rana zaczynać się powinny, a o szostey w wieczor kończone bydź maią, a ieżeli w iednym dniu Seymik się nie skończy, o osmey z rana znowu nazaiutz kontynnować się ma, zaczynaiąc zawsze od tey czynności na czym się Sessya wczorayszа zakończyła, y tak w następuiących dniach bez przerwy aż do zakończenia Seymiku.

8vo. Gdy Obywatele na Seymik zgromadzeni w mieyscu zwykłym będą, primus ex ordine tam przytomny zagai Seymik, a policzywszy wszystkich do Obrad zgromadzonych Obywatelow, tyle Gałek w iednę Wazę włoży, ile Obywatelow maiących Prawo ad activitatem, znaydować się będzie, między ktoremi trzydzieści będzie czarnych, a iedna czerwona, tęż Wazę po kilkakrotnie należycie zatkawszy otwartość, przewracaiąc zmięszawszy gałki, postawią przed zagaiaiącym Seymiki; a w ten czas Podstarosta Grodzki, lub od niego wyznaczony przyszedłszy z Księżką Popisową czytać będzie porządkiem, według Numerow, Imiona Obywatelow, ktorzy według porządku numerycznego, przystępuiąc do Wazy przed Prezyduiącym stoiącey, otworzoną rękę okazawszy, że się w niey nic nieznayduie, wyimować będą Gałkę y w naczyniu blisko wazy składać, kto weźmie czarną Gałkę Assesorem, a tego co czerwoną Marszałkiem Seymikowym Pisarz Grodzki lub Ziemski ogłosi, y zapisze. Marszałek ani Assesor od funkcyi swoiey wymawiać się nie ma, ani iey odstępować nie powinien.

9no. Po takowym wybraniu losem Marszałka y Assesorow, Ciż wybrani Przysięgę wykonaią przed zagaiaiącym w tę Rotę, Ja N. N. Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Troycy Swiętey iedynemu, iż iako nayusilniey dostrzegać będę, aby w czynach teraźnieyszego Seymiku wszystko dogodnie Prawu się działo, aby żadnego w wotowaniu oszukania bydź niemogło, iako też, aby żadnym sposobem sekret wotowania odkrytym bydź nie mogł, y każdą w tey mierze zdradę y oszukanie przed wspoł Bracią memi tu na Seymiku zebranemi, odkryć przyrzekam, wota sprawiedliwie rachować będę, y wszystkiego dokładnie dostrzegać, co Prawo o Seymikach przepisuie, tak mi Boże dopomoż. Po Przysiędze wezmą mieysce przy zagaiaiącym Seymiki Senatorze lub pierwszym ex ordine Urzędniku, a przygotowawszy stoł (od ktorego cztery łokcie na wszystkie strony baryera mieysce zamykać powinna, aby tylko w to mieysce wotuiący wchodzić mogł) tyle Waz na nim postawią ile Kandydatow będzie do funkcyi, te Wazy maią się na dwie części dzielić, przez szyiki wązkie z gory z sobą złączone, iedna połowa tey Wazy będzie biała; y na tey stronie literami czarnemi napisano będzie affirmative, lewa będzie czarna u niey białemi literami negative; z wierzchu te Wazy tym sposobem będą okryte, każda iakoby swoią budką, żeby żadną miarą widzieć nie można na ktorą stronę kładzie się Gałka. Na każdey przylepią karteczkę z Imieniem wielkiemi literami Kandydata, postawione będzie koło tych Waz naczynie, w ktorym proporcyonalnie do liczby Kandydatow, y obieraiących

Gałki rowne y iednego koloru maią bydź przygotowane, aby wszystkim wystarczyło. Gdy tak wszystko przygotowane będzie, Marszałek lub od niego wyznaczony głosem podnioslym czytać będzie Numera, y Imiona w Księdze Popisowey zapisane, a Pisarz Ziemski, lub Grodzki, lub ieden tych mieysce zastępuiący, zapisywać będzie Numer, ktory wotował, y ten ktory tylko był mianowany bez wotowania dla nieprzytomności. Z Numeru y Imienia mianowany Obywatel, zagaiaiącemu Seymiki, Marszałkowi y Assessorom, okaże extrakt Imienia y Numeru swego z Księgi Popisowey wyięty y tak uznany pro activo przystąpi do stolika, biorąc dwoma palcami po iedney Gałce, w każdą Wazę votum swoie affirmative, lub negative włoży, a Assessorowie wyznaczeni od Marszałka Seymikowego, podnioslym głosem uwiadomić maią na kogo, w ktorą się Wazę wotuie, oprocz tego, że kartki na Wazie bydź maią przylepiane z Imieniem Kandydata. Jeżeliby wotowanie nieskończyło się o godzinie szostey wieczorney, pierwszy ex ordine Senator, lub Urzędnik, Marszałek Seymikowy, y trzech Assessorow, pierwszym czternastym y ostatnim losem wybrani, popieczętuią, w ten sposob Wazy, aby z nich ani nic wyiąć, ani włożyć niemożna, pieczętuiąc nie maią podnosić Waz, ani nawet ruszaniem doświadczać, w ktorey stronie więcey iest Gałek, y tak Wazy zapieczętowane będą na tym mieyscu zostawione, a przy nich przynaymniey dwoch Assesorow nieustannie przytomnych bydź powinno dla pilności tychże Waz. A Obywatelowi każdemu dozierać tegoż samego wolno będzie. A gdyby kto niezważaiąc na zakaz Prawa te Wazy ruszał a pozwany miał sobie dowiedziono, chociażby żadnego nie było oszukania, y podstępu, iako Prawu sprzeciwiaiący się na sześć miesięcy Wieży wskazany bydź ma. Gdyby czasem ktory z Obywatelow uchybiwszy swoy Numer w wotowaniu chciał po skończonym wotowaniu dać swoie wotum, za zaświadczeniem Pisarza Marszałka, i Assesorow może dać swoie wotum.

10mo. Gdy wotowanie w ten sposob zakończone będzie, primus ex ordine Seymikom przytomny, z Marszałkiem Seymikowym y Assessorami, ktorzy pieczętowali Wazy po iedney biorąc Wazie, w przytomności Assesorow y wszystkich zgromadzonych Obywatelow, Gałki, negative, y affirmative policzą, Marszałek publikować będzie po dwa razy powtarzaiąc, a Pisarz, zanotuie, y tak przystąpią do drugich. Gdy ostatniey Wazy Gałki policzone zostaną Pisarz ktory notował wszystkie Wota przeczytawszy wiele ktory Kandydat miał Wotow, affirmative, y negative, maiących Pluralitatem ogłosi. Jeżeliby Paritas się okazała, tę Marszałek z Assesorami

ſekretnemi wotami ſpoſobem Elekcyi rezolwować będą.

11mo. Po zakończoney Elekcyi, ieżeli będą iakie żądania od Obywatelow, każdy za daniem głoſu od Marſzałka oświadczyć ie może, a do Inſtrukcyi Posłom każdego Obywatela żądanie przyięte bydź ma, aby tylko niezawierało w ſobie, interes iedney oſoby lub iedney Familii, lecz publiczny Woiewodztwa albo części iakiey Obywatelow. Tym ſpoſobem dokończone Seymiki primus ex ordine pożegna.

12mo. W czaſie wotowania, wſzyſtko ſkrcmnie bez krzyku y zgiełku bydź ma w milczeniu. Ktoby hałaſy y nieporządek robić ważył ſię, pozwanym y ſądzonym bydź ma, iako przeſzkadzaiący Obradom Publicznym. Niegodzi ſię w czaſie y mieyſcu Seymikowania proſić o Wota, a tym bardziey na wotuiącego wołać, aby temu lub owemu dał ſwoie Wotum, pod karą dwunaſtu Niedziel Wieży, a to za mało poważenie Prawa, y mieyſca Obradom poświęconego, y za naleganie na Obywatela wolnego, aby ſwoim nie ſzedł zdaniem.

13tio. Ktoby zaś iakieżkolwiek czynił podſtępy, czy to znacząc Gałki, aby poznać można, kto iakie dał Wotum, czyli w rachowaniu Wotow lub iakimkolwiek innym ſpoſobem oſzukania lub wydania ſekretnych Wotow był przyczyną, iako też, gdyby kto Szlachcica do mieyſca Seymikow niedopuſzczał y wſtrzymywał, takowy, maiąc ſobie Sądownie dowiedziono kryminalnie iako opreſſor libertatis rokiem Wieży in fundo karany & ab activitate in perpetuum odſądzony bydź ma.

14to. A ponieważ Kſięga Popiſowa z latami powiękſzać ſię będzie przez liczbę wpiſuiących ſię Obywatelow, y z czaſem czytanie Oſob albo iuż w Woiewodztwie nieznayduiących ſię, albo wymarłych, czasby niepotrzebnie brało, ſtanowiemy, aby co pięć lat od pierwſzego Marca Roku tyſiąc ſiedemſet ośmdzieſiątego ſiodmego nowa Kſięga Popiſowa otwieraną była, w ktorą znowu Obywatele pod dniem y Numerem iak do popiſu przychodzić będą, wpiſywać ſię maią, y nowe extrakty wpiſania ſwego wyimować, gdyż dawnieyſza Kſięga, ani z niey Extrakty ſłużyć ad activitatem nie będą